

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 858/2017
09.05.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Мирослав М. Рњаковић, адвокат из ..., против туженог ББ ..., коју заступа пуномоћник Радивоје Јелић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр.3106/16 од 07.12.2016. године, у седници већа одржаној дана 09.05.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр.3106/16 од 07.12.2016. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Пбр. 78/16 од 09.06.2016. године одбијен је приговор пресуђене ствари. Ставом другим и трећим изреке делимично је усвојен захтев тужиоца, утврђено је да су апсолутно ништаве одредбе члана 2. става 9. и члана 8. став 1. уговора о дугорочном стамбеном кредиту од 30.01.2008. године закљученог између тужиоца и тужене, а у преосталом делу у којем је тражено утврђење апсолутне ништавости свих осталих одредби уговора о дугорочном стамбеном кредиту од 30.01.2008. године, тужбени захтев је одбијен. Ставом четвртим тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка плати износ од 22.500,00 динара.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж бр.3106/16 од 07.12.2016. године, жалбе тужиоца и туженог одбио и пресуду Вишег суда у Новом Саду Пбр. 78/16 од 09.06.2016. године, у усвајајућем делу, одбијајућем делу тужбеног захтева и у делу о трошковима поступка потврдио. Ставом другим одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац, због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију, тужени је предложио да се ревизија одбије, трошкове је опредељено тражио.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су 30.01.2008. године закључиле уговор о дугорочном стамбеном кредиту чији је предмет кредит у износу од 2.544.335,78 РСД односно 49.919,28 ЦХФ по средњем курсу НБС на дан закључења овог уговора са роком отплате од 360 месеци и висином уговорне номиналне каматне стопе од 4,2% на годишњем нивоу. У члану 2. став 9. уговора, наведено је да банка има право да измени каматну стопу у складу са општим условима пословања банке и одлуком о висини камате банке. У члану 8. став 1. уговора наведено је да банка има право да мења каматну стопу накнаде и остале уговорене услове једнократно према променама пословне политике на начин утврђен чланом 7. овог уговора.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев у делу који се односи на ништавост уговорних одредаба уговора о стамбеном кредиту из члана 2. став 9. и члана 8. став 1. уговора о дугорочном стамбеном кредиту, док је у осталом делу тужбени захтев за утврђење ништавости осталих одредби уговора одбио као неоснован.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилном применом материјалног права одлучили о постављеном тужбеном захтеву.

Према члану 1065. Закона о облигационим односима, уговором о кредиту банка се обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава на одређено или неодређено време за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати на време и на начин како је утврђено уговором. Форма и садржина уговора прописани су одредбом члана 1066. Закона о облигационим односима према којој уговор о кредиту мора бити закључен у писаној форми, њиме се утврђује износ, услови давања, коришћења и враћања кредита.

Чланом 105. став 1. ЗОО, прописано је да ништавост неке одредбе уговора не повлачи ништавост самог уговора, ако он може опстати без ништаве одредбе и ако она није била ни услов уговора ни одлучујућа побуда због које је уговор закључен.

Из наведених одредби произилази да обавеза из кредита мора бити изричито уговорена уз јасно одређење висине камате или прописивањем јасних и

прецизних мера на основу којих се уговорена камата може обрачунавати. Пуноважност уговора је условљена постојањем могуће, допуштене и одређене, односно одредиве обавезе (члан 46. став 2. ЗОО), а у супротном ако је предмет обавезе немогућ, недопуштен или неодредив уговор је ништав (члан 47. Закона о облигационим односима).

Наведене уговорне одредбе којима је предвиђена променљива каматна стопа према пословној политици банке су супротне основним начелима облигационог права и то начелу равноправности странака (члан 11. ЗОО), начелу савесности и поштења (члан 12. ЗОО), начелу једнаке вредности, узајамних давања (члан 15. ЗОО) и начелу примене добрих пословних обичаја (члан 21. став 1. ЗОО) што ове одредбе уговора чини ништавим у смислу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима.

Прихватајући као правилан резон нижестепених судова у погледу ништавости наведених одредаба, тужена банка није изјавила ревизију, већ је ревизију изјавио тужилац, побијајући правноснажну другостепену пресуду у делу у којем је правноснажно одбијен тужбени захтев тужиоца да се утврди да су ништаве и остале одредбе уговора о дугорочном стамбеном кредиту изузев одредаба наведених у другом ставу изреке првостепене пресуде у којем је усвојен тужбени захтев.

Правилно су нижестепени судови закључили да предметни уговор о кредиту у основном делу изузев одредаба наведених у другом и трећем ставу изреке првостепене пресуде чија је ништавост утврђена, је пуноважан и подобан да без наведених ништавих одредаба опстане у правном промену.

Одредбе уговора којима је тужена банка уговорила да има право да измени каматну стопу у складу са општим условима пословања банке и одлуком о висини камате банке, односно да има право да мења каматну стопу, накнаде и остале уговорене услове једнострано према променама пословне политике банке на начин ближе утврђен чланом 7. уговора, а чија ништавост је и утврђена, нису биле, нити су могле бити одлучујући мотив за тужиоца да закључи спорни уговор да би се везивање ништавости тих уговорних одредаба могло тумачити као одлучујућа побуда због које је цео уговор ништав. Услов и побуда за закључење уговора су били уговарање камате која омогућава зараду банци, при чему је камата била 4,2% на годишњем нивоу, а у овом поступку је утврђена ништавост одредаба које предвиђају могућност банке да једнострано мења каматну стопу а не право банке на уговором предвиђену стопу камате од 4,2% на годишњем нивоу. Имајући у виду одредбе члана 105. Закона о облигационим односима да ништавост поједине одредбе не повлачи ништавост, и самог уговора, ако он може опстати без ништаве одребе и ако она није била ни услов уговора, ни одлучујућа побуда због које је уговор закључен, правилно су нижестепени судови одбили захтев тужиоца за утврђење ништавости свих осталих одредби поменутог уговора о дугорочном стамбеном кредиту јер оне нису противне принудним прописима, а уговор без наведених ништавих одредаба може да егзистира. Насупрот наводима ревизије, правилан је закључак нижестепених судова, да уговор када је ослобођен

ништавих одредби је пуноважан, није противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, због чега би се могла утврдити ништавост целог уговора.

Самим тим, указивање ревидента да је материјално право погрешно примењено, није основано.

Трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице у смислу члана 154. став 1 ЗПП, па је одбијен захтев тужбеног за накнаду тих трошкова.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић